

## НЕДА ГЕОРГИЕВА ВУТОВА

(историята е споделена от Стефан Саранеделчев, племенник на Неда Вутова, и е публикувана в книгата “Хроника на част от Стайковския род”)

Неда е третото дете на Владка (Вата) и Георги Бояджиеви. На 11 ноември 1984 г., в дома ѝ, в Ботевград, проведох разговор с леля Неда за нейния и на семейството ѝ живот. Още преди да започна да записвам разговора, леля заплака и през плач ми казва:

*“- Много съм си плачлива Стефко. Знаеш ли колко съм се срамувала, че толкова плача. Идеало ми е да ги избода тези очи.*

*– Ами лельо, то не е за срам човек да плаче. Кажу ми сега, моля те, кога си родена!*

*– Родена съм на 15 февруари 1907 г. в с. Осиковица в семейството на Георги Стайков Цолов. Татко по-късно се преименува Бояджиев. Фамилията дойде по занаята на баща му, дядо ни Стайко. Той беше бояджия на тъкани. Сякаш е пред очите ми, защото помня казаните за боядисване и как простираше боядисаните дрехи на двора да съхнат. Аз докато бях дете, ученичка, бях Неда Георгиева Стайкова. Откога са приели фамилията Бояджиеви не си спомням.*

*– А как протече животът ти?*

*– Моят живот е много сложен, Стефко. За разлика от по-малките ми сестри аз преживях сложните години на войните от 1912 г. до 1918 г. За Балканската война не помня кога татко замина, но като на сън ми е спомен как него го нямаше, но си дойде и ми се чини, че малко време мина и пак замина. Спомням си началото на Първата световна война, когато бях завършила първо отделение и вече есента трябва да се записвам второ отделение. Ще ходим с татко да кърним шума на Бусолица. Чух камбаната да бие тревожно. Идва мама и плаче и разбрахме, че е за война. Татко и един Иван изпсуваха и казаха, че не е на добро. Казаха лоши думи. И така татко пак отиде войник. Отиде заедно с воловете.*

*Кака Дица бе завършила 4-то отделение, а аз нея година не записах да уча. Останах вкъщи, за да помагам на мама каквото мога. Аз като завърших 4-то отделение отидох при баба Неда и дядо Крачун, в махала Балините. Там стоях много време. На село, у дома идвах като гостенка.*

*Баба и дядо бяха сами. Имаха само две дъщери. Едната дъщеря (мама) имаше повече дъщери, а другата дъщеря (леля Бона) имаше повече момчета. Те поискаха от мама едно момиче, а от леля едно момче. Леля, не знам защо, не го дадох. Там ми беше най-хубавият живот. Много хубаво съм живяла при баба и дядо и ми е много мъчно за тях....*

*(Тук леля Неда отново заплаква и след известна пауза продължи разказа си)*

*От 10-годишна възраст, докато се ожених на 24-годишна възраст, все при тях живях. Дядо КРАЧУН ДОНОВ е бил 1-ви набор войник след Освобождението. Роден в махала Балините на с. Осиковица. Баща му също бе оттам, а майка му от с. Джурово. Дядо почина през лятото на 1930 г. Той ходи на баня и след нея отиде да види дъщеря си Бона. Ние с баба седнахме да вечеряме, но той като се върна вика: „Вечеряйте вие, аз няма, защото ми е много лошо“. Аз си легнах и по едно време баба ме извика: „Недо, ела, ела! На деда ти е много лошо“. Гледам той повръща кръв надвесен над легена. Същата нощ го закараха в болницата в Ботевград, а на*

другия ден почина. Баба лежа малко болна и почина през ноември 1931 г. на 72 години.

– Лельо, нещо по-впечатляващо да си запомнила през този период от живота си. Ти си една от най-впечатлителните сестри в семейството и може би имаш интересни спомени.

– Сега не мога да си спомня нещо. Това е, че си дружих с много дружки на моята възраст. По седенки и по вечеринки ходехме. Не мога да се оплача. Хубав, макар и труден живот. Нещо сега се сещам. Бях вече голямо момиченце и деда ми поиска да ме заведе на Ябланишкия събор на празника Света Троица и да минем покрай дедо Герго Цаков. Ние сме му кръстници, а той ни е кумец. Като отидохме дедо Герго вика: „Тук ще седите докато не ви нагостя. Чула ли си, яла ли си“ - вика ми - „чиста пита, престъргана и мряна риба, препържена?“ Заложил той мрежа за риба в реката и през това време замеси една голяма пита и в огън, в подница я опече. В това време се хвана рибата и в един голям тиган я изпържи и вика: „Яж дедо, да запомниш дедо ти Герго!“. Той е на Матьо Гергов воденичаря баща му. Този Матьо, в чиято воденица между с. Осиковица и с. Джурово става 1944 г. сражение и падат убити партизани. Ние сме ги кръщавали и венчавали. Аз като девойка с вуйчо ти Стайко, когато бе учител сме венчавали Матьо Гергов. Матьо бе малко по-голям от вуйчо ти. На другата година (след гостуването, когато дядо Герго Цаков ги гощава – б. а. СтС), по същото време, на Света Троица, придойде Искъра (става въпрос за р. Малък Искър – б.а. СтС) и отнесе дядо Герго заедно с воденицата. Викали му: „Дядо Герго, излизай, идва голяма вода и ще те отнесе...“ Той: „Ако отнесе воденицата и мен да отнесе.“ После синът му Матьо на същото място построи друга воденица.“

Няколко седмици след този разговор, по повод Деня на Конституцията и юриста, който по онова време бе на 5 декември, получихме поздравителна картичка от леля Неда, със следното съдържание:

*„Мили лелини деца ЮРИСТИ Маргаритке и Стефко, Честит празник! От сърце ви желая здраве, радост, сбъдване на мечтите! Стефко, много се радвам, че дойде, но ме е яд, че не стана, както трябва, както може. И други неща имаше, но забравих да ти ги кажа и дам. Леля Неда“.*

В началото на 1987 г. получих писмо от леля Неда, с което ми изпрати оранжева бюлетина (следователно на БЗНС), в която нейният баща и мой дядо Георги Ст. Бояджиев е на второ място в листата. Не е ясно за какви избори и през коя година е тази бюлетина. Съхранявам я в моя архив.

На 31.12.1931 г. леля Неда се омъжва за Васил Иванов Вутов. Той е роден на 21.06.1908 г. в махала Балините на с. Осиковица, в семейство с пет деца. За съпруга си и техния съвместен живот леля Неда продължава своя разказ:

*„С Васил заживяхме при свекър и свекърва и там живяхме до есента на 1942 г. Занимавахме се предимно със земеделие. През пролетта на 1941 г. Васил го мобилизираха в Трудови войски и с тях отиде в Македония. След края на запаса се прехвърли да работи по ж. п. линията Горна Джумая – Кочани, в железарната работилница на ж.п. секция в Царево село. Той преди това, след като завършва*

*прогимназия е бил чирак и изучил железарския занаят при Петко Стоев - железар. После отишъл в занаятчийско- железарско училище и там държал изпит и станал майстор. След това е войник в София, във втори полк. Като се върнал на село се оженил. В Осиковица работил самостоятелно като занаятчия – железар. Есента на 1942 г. дойде на село, взел ни с децата и отидохме в Царево село. Живяхме там до 04.09.1944 г. и тогава цялата ж. п секция се изтегли от Македония и ние се върнахме в Осиковица. През това време Васил бе взет запас в ШЗО - София. Ж. п. секцията я преместиха на строежа на подбалканската ж. л. линия до с. Макоцево. Васил като го пускат от запаса отива направо в гр. Златица. Там му дали каруца, идва на село да ни вземе и на 25.12.1944 г. бяхме в Златица, като минахме през Балкана. В Златица се установихме на квартира при Павел Антонов и живяхме там до 1948 г. След това отидохме в с. Антон (преди това с име с. Лъжане), защото строителството на линията продължи в него участък. Там живяхме до 1955 г., когато се построи линията. След това отново отидохме в Златица и Васил през 1956 г. започна работа в Медодобивния комбинат, където се пенсионира. Живяхме в Златица до 1976 г., когато се преместихме да живеем в Ботевград. Купихме си апартамент през 1980 г.. Дотогава живяхме при леля ти Еленка.“*

Васил Иванов Вутов почина на 01.11.1987 г. Три дена след това, на 04.11.1987 г. почина Неда Георгиева Вутова. За своите родители, в писмо от 2017 г. до мене, автора на книгата, дъщеря им Бонка пише: „От цялото си семейство с пет деца баща ми проявява голяма любознателност към учене и занаят. Не е обичал да се занимава със селски труд. Учил след трети прогимназиален клас (сега седми) занаят в Луковит и имал майсторско свидетелство за ковач – железар. Бил добър в занаята, работил в селото в малка работилница. Не бил предприемчив. В къщата при дядо сме живели 12 души и благодарение на майка сме се махнали от село. Тя непрекъснато подтиква татко да се махне от село, защото децата трябва да учат.“

Към всичко отразено по-горе за двамата ми се иска да добавя още няколко изречения. Леля Неда бе една много добра, чувствителна и природно интелигентна жена. Четеше много, както ежедневни и периодични вестници и списания, така и художествена литература. Спомням си, че през август 1962 г. с моята майка и сестра ми направихме обиколка на роднините ни в София, Ботевград, Етрополе и с автобус през прохода „Кашана“ се спряхме и в Златица, където гостувахме на леля Неда и вуйчо Васил. Тогава тя сподели с нас, че страдала от безсъние и нощно време препрочитала редица книги от български класици, включително от Чудомир, като много от неговите разкази почти бе научила наизуст. С нея човек винаги можеше с удоволствие да разговаря по различни въпроси. Впечатлителна и сладкодумна, можеше с часове да говори и никога в нейно присъствие не бе възможно да се скучае. В същото време бе и изключително трудолюбива, раздаваща се за близките си. Когато се роди сестра ми и изписаха майка от родилния дом, в началото на септември 1955 г. леля Неда веднага пристигна в Казанлък и с желание помагаше през първите 7-8 дена. След това, понеже приближаваше дъщеря ѝ Бонка да ражда първото си дете, замина, за да се включи и там със своята помощ. За вуйчо Васил, освен казаното от неговите съпруга и дъщеря, мога да добавя нещо, което той ми довери през август 1978 г. Тогава гостувахме със съпругата ми Маргарита и първородната ни дъщеря Веселинка при лелите в Ботевград

и Осиковица. Не знам как един ден, когато бяхме само двамата с вуйчо Васил, разговорът се завъртя около политиката, партии и прочие. Споделих с него, че не само симпатизирам на БЗНС, но и смятам да продължа традициите, както от дядо ми Георги, така и от другия, казанлъшкия ми дядо – Стойчо, който също е членувал в БЗНС още от началото на XX в. Тогава вуйчо призна, че също е членувал в БЗНС, „но не в този, сегашния, пълен с комунисти, а в истинския, начело с Никола Петков.“ Не ми се иска да правя каквито и да е било разяснения около това, което той тогава ми каза. Който знае истинската (а не фалшифицираната) българска история от 40-те и последващите години на XX в. може да разбере какво се крие зад това признание на вуйчо Васил.